

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

στους ΘΟΔΩΡΟ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟ
ΤΑΣΟ ΠΑΠΠΑ

ΕΒΔΟΜΗΝΤΑ ΜΕΡΕΣ πριν από τη μεγάλη μάχη και ο «Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου» διεκδικεί το ρόλο του ρυθμιστή στις μετεκλογικές εξελίξεις, αφού σύμφωνα με όλα τα δεδομένα - εκτός εκπλήξεων - οι εκλογές δεν

ΜΙΜΗΣ ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗΣ

πρόκειται να δώσουν αυτοδυναμία σε κανένα κόμμα. Το ζητούμενο λοιπόν για τον κόσμο της αριστεράς, αλλά και ευρύτερα για τον ελληνικό λαό είναι η στάση που θα πάρει ο Συνασπισμός στις 19 Ιουνίου.
Ο Μίμης Ανδρουλάκης, αναπληρωματικό μέλος του

πολιτικού γραφείου του ΚΚΕ, από τους πρωτεργάτες της υπόθεσης του Συνασπισμού, μιλάει στην «Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία» και επισημαίνει:
● Δεν πολεμάμε τον Ανδρέα τώρα για να τον στηρίξουμε, αυτόν και τους αυλικούς του, μετά τις

Ολόκληρη η συνέντευξη έχει ως εξής:

● Κύριε Ανδρουλάκη, έχει περάσει στον κόσμο η αντίληψη ότι ο Συνασπισμός εκφράζει ένα άλλο ήθος. Αυτό δηλαδή που λέγεται ότι, οι αριστεροί τουλάχιστον δεν κλέβουν. Τελικά η αριστερά σηματοδοτείται μόνο από τους τίμιους ανθρώπους που την πλασιώνουν;

— Εγώ δεν θεωρώ ότι τίμιοι υπάρχουν μόνο στο χώρο της αριστεράς. Δεν είναι σωστό να το λέμε αυτό. Η αριστερά πράγματι έχει αδιαμφισβήτητο ήθος. Έχει τέτοιες εσωτερικές διαδικασίες, τέτοια ιδεολογικά κριτήρια, που είναι δύσκολο να υπάρξει διαφθορά στο δικό μας το χώρο. Ουδείς βεβαίως είναι υπεράνω υποψίας. Ουδείς πρέπει να είναι υπεράνω ελέγχου του λαού και του τύπου. Όμως η αριστερά έχει να πει πολύ περισσότερα πράγματα από το να προβάλει μόνο το ήθος της στον ελληνικό λαό. Έχει να δώσει λύσεις στα μεγάλα προβλήματα. Είναι η μόνη δύναμη που μπορεί να ανασυγκροτήσει προοδευτικά τη χώρα.

● Φτάσαμε όμως στο σημείο ο κόσμος να ζητά από τους πολιτικούς κυρίως εντιμότητα. Δεν υποβαθμίζονται έτσι τα ιδεολογικά και πολιτικά χαρακτηριστικά μιας πρότασης προς την ελληνική κοινωνία; Μήπως έτσι ευνοηθεί και κάποια ανταρχική λύση που θα υπόσχεται κάθαρση με την πυγμή;

— Η δημοκρατία, η εντιμότητα και το ήθος πάνε μαζί. Χωρίς δημοκρατία δεν υπάρχει ήθος στην πολιτική ζωή. Η πρόταση η δική μας για την κάθαρση μιλά για έναν εκδημοκρατισμό χωρίς όρια. Δείτε όλες τις προτάσεις του Συνασπισμού για το σύνταγμα, τη δικαιοσύνη, τη Βουλή, τη δημόσια διοίκηση. Είναι οι μόνες προτάσεις που μπορούν να εγγυηθούν το ήθος στην πολιτική ζωή. Αυταρχισμός και ήθος δεν πάνε μαζί. Αυτό δείχνει και η παγκόσμια εμπειρία. Όπου υπάρχει αδιαφάνεια, στεγανά, όπου απουσιάζει ο δημοκρατικός έλεγχος, μοιραία και τα πιο έντιμα πρόσωπα αποσπώνται από την κοινωνία και διαφθείρονται. Η διαφθορά της εξουσίας είναι αναπόφευκτη όταν δεν υπάρχει λαϊκός έλεγχος.

● Υποστηρίχτηκε ότι από το πρόγραμμα απουσιάζουν οι λύσεις στα άμεσα προβλήματα.

— Η αριστερά πρέπει να δίνει και άμεσες λύσεις αλλά πρέπει να αποκολληθεί και από το φετιχισμό των άμεσων λύσεων. Μπορούμε για παράδειγμα να πούμε στον κόσμο να βάλει γλάστρες στα μπαλκόνια, να φυτέψει και δέντρα στη γειτονιά του, όμως το πρόβλημα του νέφους μας παραπέμπει σε ριζικές ανασυγκροτήσεις. Η αριστερά είναι καταδικασμένη αν δεν μιλήσει με όρους ριζικής αλλαγής. Τώρα θα λειτουργήσει μια επιτροπή κυβερνητικού προγράμματος που θα διαμορφώσει πιο ολοκληρωμένο, τεκμηριωμένο αλλά και «κοστολογημένο» θα έλεγα, πρόγραμμα. Θα στραφεί ακόμη περισσότερο στο πεδίο των συγκεκριμένων λύσεων.

Ωριμες ανάγκες στο πρόγραμμα

● Είναι αποφασισμένη η αριστερά να υιοθετήσει ορισμένα αναγκαία αλλά ανυπόφορα μέτρα ακόμη και αν αυτά θίγουν συντησιακά συμφέροντα;

— Το πρόγραμμα της αριστεράς πρέπει να συμπυκνώνει ώριμες κοινωνικές ανάγκες, δικαία, συλλογικά και ατομικά, αιτήματα του κόσμου της εργασίας. Όχι συντησιακές, όχι ατομικιστικές και τοπικιστικές παραμορφώσεις αυτών των αιτημάτων. Αυτό σημαίνει ότι θα προτείνουμε και μέτρα που θα χρειάζονται θυσίες. Για παράδειγμα, δεν μπορούμε να υιοθετούμε από τη μια μοντέλα άκρατου καταναλωτισμού και από την άλλη να θέλουμε και προστασία του περιβάλλοντος. Δεν μπορούμε να κάνουμε π.χ. τη φιγούρα μας όλη τη μέρα στο κέντρο της Αθήνας με το αυτοκίνητο και από την άλλη να θέλουμε να μη μολύνεται το περιβάλλον. Είναι φυσικό ότι κάποιοι περιορισμοί θα μπουν στην καθημερινότητά μας.

● Στις δημοτικές εκλογές που ο Κώστας Φιλίνης της ΕΑΡ είχε προτείνει να μην κατεβαίνουν τα αυτοκίνητα στο κέντρο της Αθήνας το ΚΚΕ αντέδρασε.

— Δεν μας χρειάζεται μια πρόταση εντυπωσιακή αλλά δέσμες μέτρων. Εμείς σε τέτοιες περιπτώσεις μέτρων με κοινωνικό κόστος προβλέπουμε και το θεσμό του τοπικού δημοψηφίσματος. Θα αποφασίζουν οι ίδιοι οι πολίτες για τα προβλήματά τους.

● Να εκάσουμε δηλαδή ότι το ίδιο θα γίνει και για τις βάσεις;

— Μια κυβέρνηση της αριστεράς, εφόσον έχει τη δύναμη και την ψήφο του ελληνικού λαού,

μπορεί να διώξει τις βάσεις και χωρίς δημοψήφισμα.

● Να αναφερθούμε λίγο στις αντιθέσεις μεταξύ ΚΚΕ και ΕΑΡ...

— Ποιες αντιθέσεις; Μεταξύ ΚΚΕ και ΕΑΡ δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα. Έχει επιτευχθεί ένας υψηλός βαθμός εμπιστοσύνης, ο οποίος είναι πραγματικά εγγύηση για το Συνασπισμό. Είναι κάτι το οποίο δεν φανταζόταν κανείς.

● Και που όμως δεν βρίσκει την ίδια ανταπόκριση μεταξύ των δυο νεολαίων.

— Το μεγάλο πρόβλημα του Συνασπισμού δεν είναι οι όποιες δυσκολίες μπορεί να υπάρχουν μεταξύ ΚΚΕ και ΠΑΝ. Είναι οι σχέσεις όλων των κομμάτων της αριστεράς, συνολικά του Συνασπισμού με τη νεολαία. Εδώ πρέπει να κάνουμε μια τομή. Πρέπει η αριστερά στο πρόγραμμά της, στη σχέση της με την κοινωνία, στο λόγο και στην πρακτική της να λειτουργήσει ως δύναμη πραγματικά νεολαιίστικη.

● Υπάρχει η εντύπωση ότι ο Συνασπισμός αναζητά ένα τίμιο και υγιές ΠΑΣΟΚ.

— Δεν αναζητούμε τίποτα τέτοιο. Εμείς διεκδικούμε την πλειοψηφία του λαού. Στην αριστερή προοδευτική πλειοψηφία που πάμε να δημιουργήσουμε έχουν θέση σημαντικές πολιτικές δυνάμεις από το ΠΑΣΟΚ. Επιδιώκουμε έναν ανασχηματισμό, μια ανασύνθεση όλου του προοδευτικού χώρου με την ηγεμονία βέβαια της αριστεράς. Θεωρούμε σημαντικό να έλθουν στο Συνασπισμό πρόσωπα που σηματοδοτούν κατά κάποιον τρόπο τη μετατόπιση δυνάμεων από τον προοδευτικό χώρο του ΠΑΣΟΚ στο Συνασπισμό της Αριστεράς. Όμως γύρω από αυτό το θέμα υπάρχει μια μυθολογία, ένας φετιχισμός των επωνύμων.

● Τι εννοείτε;

— Το μεγάλο πρόβλημα δεν είναι τόσο η διεύρυνση στις κορυφές, αλλά στην κοινωνία. Κι αυτή δεν την εξασφαλίζουν αυτόματα τα όποια πρόσωπα. Ο τύπος δημιουργεί μια μαγεία γύρω

από τα πρόσωπα. Αλλά τα πρόσωπα δεν σημαίνουν υποχρεωτικά και κοινωνική αντιπροσωπευση.

Με τα ρεύματα αμφισβήτησης

● Γιατί ο τύπος και όχι η ίδια η αριστερά, η οποία θέλει και επιδιώκει την προσχώρηση διαφόρων προσωπικοτήτων στους κόλπους της;

— Βεβαίως και το επιδιώκει. Ιδιαίτερα στο σημερινό στάδιο οικοδόμησης του Συνασπισμού με τις ανάγκες διεύρυνσης από τον προοδευτικό χώρο του ΠΑΣΟΚ και τις απαιτήσεις της άμεσης εκλογικής μάχης είναι φυσικό να στρεφόμεστε σε πράγματι καταξιωμένα πρόσωπα της κεντρικής πολιτικής σκηνής, του ευρύτερου προοδευτικού χώρου. Νομίζουμε πάντως ότι μετά τις εκλογές πρέπει να ανασχηματιστεί σε βάθος ο Συνασπισμός και προς άλλες κατευθύνσεις. Στα κοινωνικά κινήματα, στις γυναίκες, στο χώρο της νεολαίας, στους οικολόγους, σε νέες ριζοσπαστικές τάσεις. Σε νέα πρόσωπα που ίσως αυτή τη στιγμή δεν προκαλούν ακόμα το ενδιαφέρον του τύπου. Πιστεύω ότι το προφίλ του Συνασπισμού δεν είναι μόνο, ούτε ίσως τόσο οι επώνυμοι όσο οι σχέσεις που οικοδομεί με την κοινωνία. Το ζητούμενο είναι να έλθει σε επαφή με νέα ρεύματα αμφισβήτησης που διαμορφώνονται σε αυτήν.

● Πιστεύετε ειλικρινά ότι ο κόσμος που θα ψηφίσει το Συνασπισμό θα το κάνει για το πρόγραμμά του και όχι γιατί έγινε πόλος έλξης προσωπικότητας;

— Ο Συνασπισμός δεν θα ανέβει όπως ανέβηκε το ΠΑΣΟΚ σαν ένα μπαλόνι που φουσκώνει τη μια μέρα και ξεφουσκώνει την άλλη. Είναι λάθος αυτό. Παρ' όλο που πιεζόμαστε από την ατμόσφαιρα της εποχής να λειτουργήσουμε ως ένας εκλογικός μηχανισμός καμπίνας, δεν το θέλουμε. Θέλουμε να διατηρήσουμε την αξιοπιστία μας και να εξασφαλίσουμε τη συνέχειά μας

και τις προοπτικές για μετά τις εκλογές. Δεν κερδίζεται η εμπιστοσύνη του λαού απλά με κάποια γνωστά πρόσωπα. Ιδίως με τη δραματική εμπειρία του ΠΑΣΟΚ ο κόσμος έχει γίνει πολύ απαιτητικός. Δεν ξεγελάς κανέναν σήμερα. Τίποτα το παλαιόκομματικό δεν πρέπει να έχει η φυσιογνωμία του Συνασπισμού.

● Παρ' όλα αυτά, όπως είπατε, είναι επιδίωξη του Συνασπισμού να προσελκύσει προσωπικότητες από το ΠΑΣΟΚ;

— Βεβαίως και το θέλουμε. Αλλά μην παρεξηγή κανείς τη θέλησή μας αυτή.

Μετεκλογικές κατευθύνσεις

● Αυτό επιτρέπει σε ορισμένους να πουν ότι γίνεστε κολυμβήθρα του Σιλώαμ για την πολιτική αποενοχοποίηση πρώην ηγετικών στελεχών του ΠΑΣΟΚ.

— Δεν θα βρείτε κανέναν που έχει έλθει στο Συνασπισμό ο οποίος να βαρύνεται.

● Εννοούμε πολιτικά.

— Δεν μπορούμε να καταδικάσουμε όποιον αγωνίστηκε μέσα από τις τάξεις του ΠΑΣΟΚ. Θα ήμαστε σεκταριστές. Δεν είναι πολιτική στάση αυτή. Μην ξεχνάτε ότι ο ΠΑΣΟΚ πήρε το 1981, 48% του ελληνικού λαού, το 1985 το 45% και βλέπετε πόσο δύσκολη είναι η αποδόμησή του, παρ' ότι αποδείχτηκε η πολιτική και ποινική ευθύνη ορισμένων ηγετών του.

● Φτάνουμε λοιπόν ασιώς στις 19 Ιουνίου. Ας υποθέσουμε ότι δεν σχηματίζατε κανείς κυβέρνηση και το ΠΑΣΟΚ ζητά από την αριστερά ψήφο εμπιστοσύνης ή ψήφο ανοχής. Τι κάνει ο Συνασπισμός;

— Είπαμε ότι μπορεί να υπάρξουν πολλές μετεκλογικές λύσεις. Εσείς όμως με στριμώξατε σε μια.

● Την πλέον πιθανή.

— Εγώ δεν πιστεύω ότι το ΠΑΣΟΚ θα διατηρήσει τον έλεγχο των μετεκλογικών εξελίξεων και θα έχει την ηγεμονία.

● Να το κάνουμε πιο συγκεκριμένο. Έχετε δηλώσει ότι δεν συνεργάζεστε με αυτό το ΠΑΣΟΚ και ειδικά με τον Ανδρέα Παπανδρέου. Μπορεί ο Συνασπισμός να επιβάλει ως όρο την αλλαγή ηγεσίας σε ένα κόμμα που θα έχει πάρει από αυτόν μεγαλύτερο ποσοστό;

— Εμείς δεν είμαστε υπεύθυνοι για την ηγεσία που έχει ένας άλλος χώρος. Όμως από τη σι-

Δεν θα γίνουμε πλυντήριο

ΣΤΟ ΠΑΣΟΚ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ

‘Εχω απογοητευθεί από το Λαλιώτη,

Μιλάει για την αριστερά, το δικομματισμό και τις συνεργασίες

εκλογές.

● Μπορεί να προτείνουμε για πρωθυπουργό και πρόσωπο εκτός της κατεστημένης πολιτικής.

● Δεν πρόκειται να στηρίξουμε σχήματα συντηρητικής πολιτικής.

● Αν δεν υπάρξουν οι προϋποθέσεις που βάζει ο

Συνασπισμός για κυβερνήσεις συνεργασίας θα μείνουμε στην αντιπολίτευση. Το ΠΑΣΟΚ ας κάνει κυβέρνηση με τη Νέα Δημοκρατία.

Ακόμη υπογραμμίζει:

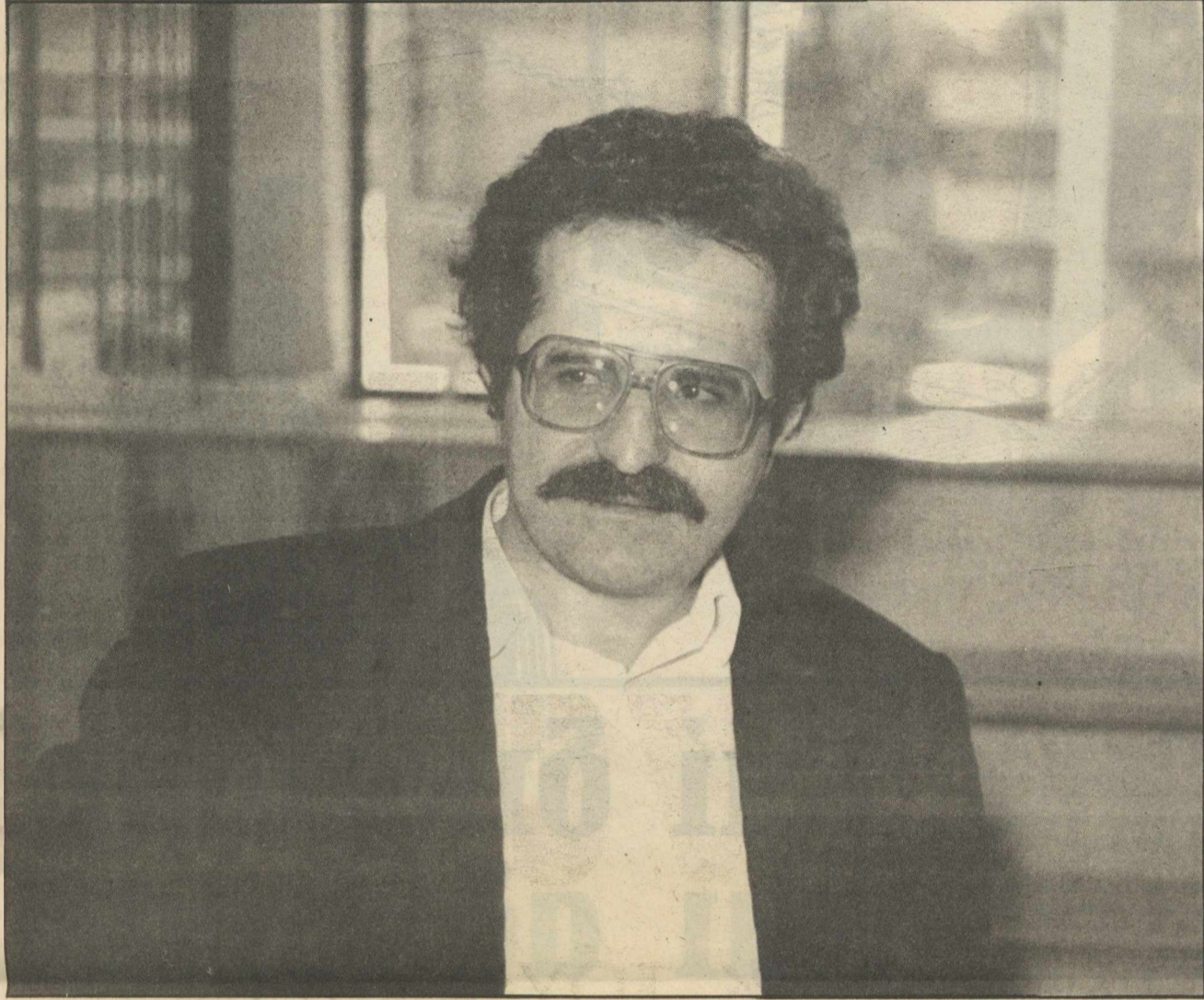
● Δεν θα γίνουμε πλυντήριο για διεφθαρμένα πρόσωπα του ΠΑΣΟΚ.

● Στο Συνασπισμό δεν είναι ανεκτές οι μη πολιτικές αντιθέσεις.

● Με απογοήτευσε ο Κώστας Λαλιώτης.

● Δεν είχα επαφές με τον Αντώνη Τρίτση.

● Το ΚΚΕ Εσ. Α-Α δεν ήλθε στο Συνασπισμό, γιατί δεν ήθελε την ΕΑΡ.

«Δεν μπορούμε να καταδικάσουμε όποιον αγωνίστηκε μέσα από τις τάξεις του ΠΑΣΟΚ. Θα ήμαστε σχεταριστές».

γή που συζητάμε για κυβερνητικές λύσεις μας ενδιαφέρει ποιος θα 'ναι πρωθυπουργός, οι υπουργοί, το πρόγραμμα και η λειτουργία της κυβέρνησης. Ακόμα και αν υποθέσουμε ότι ο Ανδρέας δεν βαρύνονταν με τόσες ενοχές, φαντάζεστε ότι μπορεί ποτέ να λειτουργήσει συλλογικά; Εδώ στο ίδιο το κόμμα του μετετρέπη σε Μεσία, σε αφέντη. Είναι δυνατό να φανταστείτε κυβέρνηση συνεργασίας κάτω από τέτοιες συνθήκες; Εάν δεν έχει κανείς αυτοδυναμία μετά τις εκλογές η αριστερά θα προσπαθήσει να δημιουργήσει λύση.

● Πώς;

— Καταρχήν θα πάρει την εντολή σχηματισμού κυβέρνησης. Αν δεν είμαστε δεύτερη θα είμαστε τρίτη δύναμη. Πού ξερετε πώς θα χειριστούμε εμείς το θέμα της εντολής που θα πάρουμε από τον πρόεδρο της δημοκρατίας;

● Φανταζόμαστε ότι ούτε εσείς το ξερετε ακόμα.

— Έχουμε διάφορες σκέψεις. Γιατί τοποθετείτε το ΠΑΣΟΚ στο κέντρο των πολιτικών εξελίξεων; Ήδη διαγράφονται κινήσεις μέσα στο ΠΑΣΟΚ, οι οποίες αντιπροσωπεύουν διαφορετικές εκδοχές εξελίξεων στο χώρο του ΠΑΣΟΚ. Θα υπάρχει αυτό με τη σημερινή του μορφή; Θα υπάρξει μια αποσύνθεση αυτού του χώρου;

● Δεν πρέπει για κάθε πιθανή εκδοχή να 'χετε και μια πιθανή απάντηση;

— Δεν πρέπει να βιαστεί ο Συνασπισμός να δώσει τα χέρια του με μια εκ των προτέρων συγκεκριμένη θέση, όταν αγνοεί βασικά δεδομένα και παραμέτρους των μετεκλογικών εξελίξεων.

Μπορώ όμως να σας πω ορισμένες βασικές αρχές. Πρώτον, δεν πρόκειται να γίνουμε πλυντήριο για διεφθαρμένα πρόσωπα και πρωταγωνιστές της δεξιάς αυταρχικής πολιτικής του ΠΑΣΟΚ. Δεύτερον, δεν πρόκειται να στηρίξουμε σχήματα συντηρητικής πολιτικής. Τρίτον, σας εγγυώμεθα ότι θα κάνουμε ό,τι μπορούμε να πάρουμε την πρωτοβουλία των κινήσεων ώστε να σχηματιστεί μια κυβέρνηση με πρόγραμμα που θα δίνει λύσεις στα επείγοντα προβλήματα της χώρας. Κυβέρνηση που θα λειτουργεί συλλογικά και δημοκρατικά, με πλήρη διαφάνεια, χωρίς τα σημερινά εκφυλιστικά φαινόμενα του Α. Παπανδρέου. Και τέλος, αν δεν υπάρξουν οι προϋποθέσεις που βάζουμε, θα επιλέξουμε τη θέση της αντιπολίτευσης. Το ΠΑΣΟΚ όπως είναι σήμερα ας κάνει κυβέρνηση με τη Νέα

Δημοκρατία, με όποιον του ταιριάζει. Εμείς στην περίπτωση αυτή περισσότερο θα προσφέρουμε στο λαό από τη θέση της αντιπολίτευσης από το να στριμωχτούμε σε ένα κυβερνητικό σχήμα που θα μας εκθέτει στο λαό.

● Αν όμως τελικά δεν έχουμε συναινετικές κυβερνήσεις ούτε από τη μια, ούτε από την άλλη πλευρά και πάμε ξανά για εκλογές. Ο Συνασπισμός μπορεί να σηκώσει την ευθύνη που θα του χρεώσει το ΠΑΣΟΚ, αν προκύψει αυτοδυναμία της ΝΔ;

— Δεν φοβόμαστε ούτε τις εκλογές, ούτε το κόστος. Δεν πολεμάμε σήμερα την πολιτική του Ανδρέα Παπανδρέου για να πάμε αύριο να στηρίζουμε αυτόν και τους αυλικούς του.

Σημαντική τομή οι δημοτικές

● Το παράδειγμα των δημοτικών εκλογών του 1986 έχει γίνει σημαία εναντίον του ΚΚΕ και νομίζουμε ότι του έχει στοιχίσει κιόλας.

— Καθόλου δεν του έχει στοιχίσει. Είναι μια από τις σοβαρότερες πράξεις που έχει κάνει το ΚΚΕ τα τελευταία σαράντα χρόνια. Είναι μια σημαντική τομή στην πολιτική σκέψη και πρακτική του ΚΚΕ, η στάση του στο δεύτερο γύρο των δημοτικών εκλογών στην Αθήνα. Είναι ένα υπόδειγμα για όλο τον ευρωπαϊκό χώρο. Μια υπογράμμιση της αυτοτελούς πολιτικής της αριστεράς. Δεν μπαίνουμε πλέον σε διλήμματα. Θα δώσουμε μια δική μας τρίτη εκδοχή.

● Μπορείτε να το κάνετε πιο συγκεκριμένο αυτό;

— Κάλλιστα μπορεί η αριστερά, θα το πω λίγο απλουστευτικά, να πει, κύριοι θέλω αυτόν για πρωθυπουργό, αυτούς τους υπουργούς και αυτό το πρόγραμμα. Και στη βάση αυτή καλούμε τη Βουλή να το ψηφίσει.

● Μπορεί να φτάσει ο Συνασπισμός να προτε-

νει για πρωθυπουργό ένα πρόσωπο που δεν κινείται στο δικό του χώρο;

— Σαφώς. Μπορεί πιθανόν να προτείνει ακόμα και πρόσωπο εκτός της σημερινής επίσημης πολιτικής. Αλλά ας μην έχουμε ψευδαισθήσεις. Η 19 Ιουνίου δεν δίνει συσχετισμούς για μια κυβέρνηση που να είναι σε θέση να δώσει ριζικές απαντήσεις στα προβλήματα της χώρας. Ίσως βγει μια κυβέρνηση με κάπως μεταβατικό χαρακτήρα. Στις επόμενες μάλλον εκλογές θα έχουμε την καθοριστική σύγκρουση μεταξύ του ευρύτερου αριστερού προοδευτικού χώρου και του συντηρητικού. Και αυτές θα κρίνουν με ποιο «άλογο» θα μπούμε στην κρίσιμη δεκαετία του '90.

● Πρόθεσή σας φανταζόμαστε ότι είναι να υπάρξει ενιαία έκφραση προς τα έξω, του Συνασπισμού. Τελευταία ο κ. Λαζαρης είπε ότι δεν υπάρχουν δεξιές ή αριστερές λύσεις, παρά μόνο σωστές ή λάθος. Τελικά υπάρχουν αριστερές λύσεις;

— Ε, πώς δεν υπάρχουν. Είναι θέμα ερμηνείας. Τι είναι όμως αριστερή λύση και ποιο είναι το κριτήριο; Αν δηλαδή αύριο κρατικοποιήσουμε το 90% της οικονομίας αυτό είναι η πιο αριστερή λύση; Δεν είναι αυτό σωστό. Επομένως το τι είναι αριστερό κάθε φορά είναι θέμα συσχετισμού δυνάμεων, συνθηκών, διεθνούς πλαισίου και προπαντός συμμετοχής των πολιτών και της κοινωνίας. Δεν υπάρχουν στην τσέπη έτοιμες αριστερές λύσεις. Με αυτή και μόνο την έννοια δέχομαι αυτά που λέει ο κ. Λαζαρης. Μάλλον θα έπρεπε να λέμε σωστές αριστερές λύσεις και μη σωστές αριστερές λύσεις.

● Ο κ. Λαζαρης έχει θέσει τρία ζητήματα προς το Συνασπισμό: Διεύρυνση χωρίς περιορισμούς, κυβέρνηση συνεργασίας με το ΠΑΣΟΚ, πιο αποφασιστική αντιμετώπιση της δεξιάς.

— Ήδη περίπου έχω απαντήσει. Πρώτο, λέμε διεύρυνση χωρίς όρια στο λαό. Διεύρυνση πλα-

Θα αντέξει ο Συνασπισμός και μετά τις εκλογές

τά στις κορυφές με τρόπο μόνο που να διασφαλίζεται η ταυτότητα, η αποτελεσματικότητα και η προοπτική του Συνασπισμού. Δεν θεωρούμε ότι πρέπει να αλλάξουμε απλώς ποκάμισο για να είμαστε πιο πλατείς. Μετά τα όσα τράβηξε ο λαός με το ΠΑΣΟΚ τα ερμαφρόδιτα και ακαθόριστα σχήματα δημιουργούν καχυποψίες. Πέραν αυτού, σήμερα θεωρούμε ότι ο Συνασπισμός μέσα στη βαθιά κρίση αναλαμβάνει ένα ευρύτερο εθνικό, πανδημοκρατικό και καθαρτήριο ρόλο. Γι' αυτό είναι έτοιμος να συνεργαστεί εκλογικά και με ευρύτερες δημοκρατικές δυνάμεις. Εμείς δεν αποκλείσαμε την εκλογική συνεργασία με κανένα δημοκρατικό - προοδευτικό και αξιόπιστο πρόσωπο. Ούτε με ένα. Κανείς δε μας πρότεινε πρόσωπο που το αποκλείσαμε. Δεύτερο, λέμε ναι σε μια κυβέρνηση συνεργασίας του ευρύτερου προοδευτικού χώρου. Οχι όμως άνευ όρων, «άνευ πολιτικής» Τρίτο, λέμε ναι, καθυστερούμε στο να ανοίξουμε το μέτωπο πιο αποφασιστικά και πειστικά προς τη Ν. Δημοκρατία. Μας αποσπά καθημερινά την προσοχή από αυτό ο πραξικοπηματισμός, η χυδαιότητα και η πολιτική ανηθικότητα της κυβέρνησης. Ναι, ο Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου πρέπει να είναι Συνασπισμός πολιτικής σύγκρουσης με το συντηρητισμό, με θέσεις και ιδέες και όχι με φαντάσματα του παρελθόντος. Ναι, να πολεμήσουμε τη δεξιά αλλά αυτό δεν σημαίνει να χωθούμε σε ένα παραδοσιακό αντιδεξιό τσουβάλι ή καλύψουμε σε μια κούτα πάμπερς με διεφθαρμένα πρόσωπα ή με πρωταγωνιστές μιας χρεοκοπημένης πολιτικής. Αυτό μόνο τη δεξιά βοηθάει. Και σ' αυτό δεν έχει αντίρρηση βέβαια ο κ. Λαζαρης. Ολα αυτά τα 'χουμε συζητήσει πολλές φορές με τον Αποστόλη και νομίζω ότι υπάρχει μεγάλος βαθμός συμφωνίας.

● Μερικά μικρά κόμματα του κεντρώου χώρου έχουν εκφράσει την επιθυμία συμμετοχής στο Συνασπισμό αν αυτός «διευρυνθεί» ιδεολογικά. — Για εμάς η αριστερή ταυτότητα και η φυσιογνωμία του Συνασπισμού, η ηγεσία και το πρόγραμμά του είναι αδιαπραγμάτευτα. Δεν αποκλείεται όμως να συνεργαστεί ο Συνασπισμός εκλογικά, με δημοκρατικά πρόσωπα ή κινήσεις αδιαμφισβήτητου κύρους, τα οποία όμως δεν υιοθετούν τη μακρά προοπτική του Συνασπισμού. Σε καμία περίπτωση πάντως ο Συνασπισμός δεν θα γίνει κάτι το ξεχειλωμένο, το ξεθωριασμένο, αν χάσει την αιχμή του και την κοινωνική του αντιπροσωπευτικότητα. Θα ήταν τραγικό και εκλογικά. Μια άνευ όρων πολυσυλλεκτικότητα στο όνομα των ιδεολογικών αναγκών θα την πληρώναμε και εκλογικά. Είναι μύθος τα περί «διευρύνσεων». Στο Συνασπισμό είναι ευπρόσδεκτες όλες οι πολιτικές διαφορετικότητες του ευρύτερου αριστερού, προοδευτικού χώρου. Οι αντιθέσεις πολιτικού ή ιδεολογικού χαρακτήρα. Δεν είναι ανεκτές οι μη πολιτικές αντιθέσεις. Αυτό το υπογραμμίζω.

● Και κάτι ακόμη. Ενώ ήταν σχεδόν βέβαιο ότι θα έλθει στο Συνασπισμό και το ΚΚΕ Εσωτερικού Ανανεωτική Αριστερά η υπόθεση ναυάγησε. Γιατί;

— Πέρα από τις γνωστές θεωρητικολογικές αναφορές τους ουσιαστικά μας επέβαλαν να διαλέξουμε έναν από τους δύο. Ή αυτούς ή την ΕΑΡ. Θα έλεγα ότι σε τελευταία ανάλυση είναι μη πολιτικά τα αίτια της άρνησής του να συμμετάσχει. Σ' αυτό το τραπέζι που καθόμαστε έχουν γίνει συζητήσεις επί συζητήσεων. Ίσως να νόμιζαν τότε ότι δεν θα 'ρθει η ΕΑΡ. Πάντως το ΚΚΕ Εσ. Α-Α είναι μια συνιστώσα χρήσιμη και ευπρόσδεκτη στο Συνασπισμό και σή-

μερα και μετά τις εκλογές.

● Με τον Αντώνη Τρίτση είχατε κάποια συνάντηση εκ μέρους του Συνασπισμού;

— Οχι καμία.

● Τελευταία γράφεται ότι έχετε πολλές επαφές με τον Κώστα Λαλιώτη.

— Δυστυχώς τα τελευταία χρόνια συναντιόμαστε σε κηδείες και σε πανηγυρικές εκδηλώσεις. Πολιτικά έχω να τον δω πάνω από δυο χρόνια. Από τότε που είχε φύγει από το ΠΑΣΟΚ.

● Τελικά ισχύει αυτό που λένε ότι εκπρόσωποι

Συνέχεια στη σελ. 55

Θα προτείνουμε μέτρα με θυσιές